

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoE/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3512211129
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Kollárová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3512211129.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a členov senátu JUDr. Ivety Anderlovej a Mgr. Marka Anovčina v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO 35 807 598, proti povinnej: D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. F. nad V., X. XXXX/X, o vymoženie 1.100,71 € s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 13. apríla 2021, č. k. 1Er/1113/2012-29 takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zastavil exekúciu. V odôvodnení uviedol, že súdu bola dňa 11.10.2012 doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnému pre vymoženie 1.100,71 € s príslušenstvom a trov konania. Poverením č. 5305*027776 zo dňa 15.11.2012 súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na základe exekučného titulu - rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom v Bratislave, sp. zn. SR 09233/11 zo dňa 07.10.2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28.12.2012. Právne vec súd posúdil podľa § 41 ods. 2 písm. d), § 57 ods. 2, § 58 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.03.2017; § 33 ods. 2, § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase vydania exekučného titulu. Súd uviedol, že v predmetnej exekučnej veci sa vymáha plnenie zo zmluvy o úvere č. 302400002 uzavretej v zmysle § 479 a nasl. Obchodného zákonníka dňa 14.10.2010 medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom, na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške 350,- € a dlžník sa zaviazal tieto vrátiť zvýšené o príslušný poplatok vo výške 346,- € v 12 tich mesačných splátkach po 58,- € počnúc dňom 17.11.2010, pričom zo všeobecných podmienok poskytnutia úveru vyplýva, že právne vzťahy medzi účastníkmi sa spravujú Obchodným zákonníkom v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka. Predmetné ustanovenie zmluvných podmienok o aplikácii Obchodného zákonníka, či charakter úveru ako absolútneho obchodu však nemá za následok skutočnosť, že sa na predmetný právny vzťah nebudú aplikovať všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka, teda aj zhora citované ustanovenia § 52 a nasl. týkajúce sa ochrany spotrebiteľa s dôrazom na ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vychádzajúc zo zásady subsidiarity Občianskeho zákonníka. Súd tak v zmysle ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka posúdil predmetnú zmluvu o úvere ako zmluvu svojou povahou spotrebiteľskú. Súd ďalej uviedol, že ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, umožňuje exekučnému súdu skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku z hľadísk uvedených v tomto ustanovení, a to sčasti aj bez návrhu. Ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní má nielen vo vzťahu k exekučným titulom predstavovaným rozhodcovskými rozsudkami, ale aj vo vzťahu k ustanoveniam Exekučného poriadku povahu špeciálnej úpravy, na základe ktorej možno rozhodcovskému rozsudku za splnenia pre to zákonom ustanovených podmienok odoprieť vykonateľnosť i bez toho, aby došlo k formálnemu odstráneniu takéhoto rozhodnutia. Z ustanovenia § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní možno vyvodit', že na to, aby mohla byť vykonaná exekúcia na základe rozhodcovského rozsudku, musí byť rozhodcovský rozsudok aj v

súlade s týmto ustanovením, teda nesmie byť vydaný v rozhodcovskom konaní, ktoré trpelo vadou uvedenou v ustanovení § 40 písm. a) alebo b) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a nesmie zaväzovať na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Keď rozhodcovský rozsudok odporuje týmto zákonným ustanoveniam, nestráca síce svoju vlastnosť exekučného titulu, tieto jeho nedostatky však predstavujú hmotnoprávnu prekážku vykonania exekúcie na jeho základe. Jediným obmedzením exekučného súdu je, že vzhľadom na neúčast' povinného v tejto fáze konania sa nemôže zaoberať tými dôvodmi neprípustnosti exekúcie, na ktoré môže prihladať len na návrh (§ 45 ods.1 písm. a) v spojení s ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní). Tento postup je napokon aj v súlade so zásadou hospodárnosti exekučného konania (§ 6 v spojení s § 251 ods. 4 OSP). Exekučný súd je povinný dbať o to, aby trovy exekúcie tak na strane súdneho exekútora, ako aj na strane účastníkov boli čo najmenšie. Výklad, podľa ktorého by mal súd vydať poverenie pre súdneho exekútora aj vtedy, keď je zjavné, že exekučný titul - rozhodcovský rozsudok odporuje ustanoveniu § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, a následne by mal exekučné konanie zastaviť, je s touto požiadavkou na exekučné konanie v priamom rozpore. Súd zistil, že vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, ktoré tvoria súčasť zmluvy, v článku 14. je obsiahnutá neprijateľná podmienka - rozhodcovská doložka v zmysle zhora citovaného ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Často krát sa takáto rozhodcovská zmluva vyjadri len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. Rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť iný spôsob rozhodovania prípadného sporu než v rozhodcovskom konaní, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovská doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa tak nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti. Takto formulovaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako taká je teda v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Z uvedených dôvodov súd podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, exekúciu zastavil. Pre úplnosť súd uviedol, že o podaní súdneho exekútora zo dňa 22.01.2016, doručeného tunajšiemu súdu dňa 02.02.2016, už nebude rozhodovať z dôvodu hospodárnosti konania.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. Oprávnený uviedol že rozhodcovská zmluva, dohodnutá medzi oprávneným a povinným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od povinného, aby spory s oprávneným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Nebola tak daná výlučnosť rozhodcovského súdu, a povinný má možnosť v prípade nespokojnosti sa obrátiť na všeobecný súd. Poukázal na rozhodnutia súdov SR, konkrétne na rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota, ktorý rozsudkom sp. zn. 14C/214/2014 zo dňa 24.09.2015 zamietol žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/107/2015 zo dňa 28.02.2016; rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 12Cb/114/2014-104 zo dňa 16.3.2014 a ďalšie. Oprávnený ďalej uviedol, že každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu. V prípade, že sa účastníci rozhodcovského konania dohodnú na predložení svojho sporu na prerokovanie stálemu rozhodcovskému súdu v zásade platí, že sa podrobujú predpisom tohto súdu. Podľa § 14 ods. 2 ZoRK upravujúceho náležitosti rokovacieho poriadku, rozhodcovský súd postupuje v ňom neupravených otázkach podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. V prípade, že obe strany rozhodcovskú doložku v znení o výbere rozhodcu podpísali, svojím podpisom vyslovili súhlas s prerokovaním sporu pred rozhodcom ustanoveným už v rozhodcovskej doložke/zmluve. Sporová strana mohla už pri podpise rozhodcovskej doložky alebo zmluvy vysloviť nesúhlas s osobou uvedeného rozhodcu a mala možnosť navrhnúť na rozhodovanie iného rozhodcu. Ak bola rozhodcovská doložka alebo zmluva jasne a určite formulovaná aj s uvedením mena rozhodcu a podpísaná zástupcami oboch strán, každá z nich mala možnosť vzniesť námietky voči uvedenej osobe rozhodcu. Oprávnený odmietol akékoľvek argumenty, ktoré majú evokovať stav, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. V prípade predmetnej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú podmienku,

v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle naznačovanom povinným. Navyše z dôvodu existencie samostatného dokumentu má dlžník/klient (v tomto prípade povinný) na výber, či sa rozhodcovského konania zúčastní, alebo nie. Oprávnený je presvedčený, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne, v zmysle platných právnych predpisov (v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy) a nemožno mať teda žiadne pochybnosti o jej legitímnosti. Medzi oprávneným a povinným bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej Zmluvy o úvere. Zároveň oprávnený poukazuje, že povinný svojím podpisom zo dňa 14.10.2010 vyhlásil, že s uzatvorením Rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlasuje, že bol pred uzatvorením zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy. Povinný svojím podpisom ako vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle súhlasil s uzavretím. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti oprávnený navrhoval, aby odvolací súd podľa ustanovenia § 389 CSP v platnom znení napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v prvom výroku zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň oprávnený žiadal úhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

3. Povinná sa k odvolaniu oprávneného písomne nevyjadřila.

4. Krajský súd v Trenčíne preskúmal vec podľa § 379, § 380 ods. 1, § 470 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z.), ďalej len CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

5. Za správny považuje odvolací súd právny názor súdu prvej inštancie, že predmetná zmluva o úvere č. 302400002, uzavretá medzi oprávneným a povinnou dňa 14.10.2010, je zmluvou spotrebiteľskou, teda, že medzi oprávneným a povinnou bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. V danej veci je nepochybné, že povinná je a aj v čase uzavretia zmluvy bola spotrebiteľom, nakoľko z obsahu spisu nevyplýva, že by povinná pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Oprávnený (ako veriteľ) nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali opak. S poukazom na interpretačné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, t. j. že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na oprávnenom (ako veriteľovi). Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzavrel, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je irelevantná právna forma zmluvy.

6. Odvolací súd zdôrazňuje, že v danej veci je za neprimeranú potrebné považovať rozhodcovskú doložku obsiahnutú vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v takej forme a znení a za takých skutkových okolností uzatvorenia úveru, ako v predmetnej veci. Keďže rozhodcovská doložka bola uzatvorená ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní účinného od 1.1.2015, súd pri svojom rozhodovaní správne posudzoval platnosť rozhodcovskej doložky podľa zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účinného do 31. decembra 2014. Zmluvná podmienka, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom a tým aj podkladom pre vykonávanie exekúcie.

7. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 9/2012 zo dňa 16. januára 2013, rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán, pričom slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Predpokladom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú

zmluvnú podmienku je teda stav, ak zmluvné podmienky v rozhodcovskej zmluve boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad. Súd v napádanom rozhodnutí správne predmetnú rozhodcovskú doložku vyhodnotil ako zmluvu formulárovú, ktorá nebola individuálne dojednaná.

8. Predmetná rozhodcovská doložka je síce tzv. nevýhradnou rozhodcovskou doložkou, ako namietal aj oprávnený, a teda doložkou, ktorá dáva na výber žalujúcej strane medzi všeobecným a rozhodcovským súdom, avšak v konečnom dôsledku bol výber súdu na žalobcov, pretože v prípade, že sa žalobca rozhodne podať žalobu na rozhodcovský súd, vyberie niektorý z uvedených rozhodcovských súdov a možnosť voľby dlžníka - spotrebiteľa je len iluzórna a reálne mu tento výber neumožňuje. Z podstaty úverovej zmluvy a právneho vzťahu ňou založeného totiž vyplýva, že subjektom, na podnet ktorého začne konanie o zaplatenie dlžnej sumy, bude dodávateľ a teda na ňom bude aj voľba medzi všeobecným alebo rozhodcovským súdom. Súčasťou konštantnej a relevantnej rozhodovacej praxe súdov (judikatúry) je i záver, podľa ktorého možnosť iniciovania sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj spotrebiteľom treba považovať za skôr teoretickú (keďže tu spektrum potenciálnych požiadaviek spotrebiteľa nespĺnených druhou stranou zmluvného vzťahu je zjavne veľmi obmedzené). Veriteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v dojednanej zmluve. Dôsledkom takto uzavretej rozhodcovskej doložky je, že spotrebiteľ v skutočnosti ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom veriteľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Po tomto výbere už povinná nemala faktickú možnosť podať návrh na začatie konania, resp. brániť sa pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý proces pred nezávislým a nestranným súdom.

9. Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.03.2017 exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, časový okamih, keď tak má alebo môže urobiť, nie je explicitne ustanovený. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že všeobecný súd môže rozhodnúť o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Odvolací súd zároveň uvádza, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy ako v predmetnej veci, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihladne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd zastaví exekúciu o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky.

10. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie správne podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.03.2017 exekúciu zastavil. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

11. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).